

LOGOPEDAS PATARIA

PATARIMAI, ĮVEIKIANT VAIKŲ KALBOS SUTRIKIMUS

Vaikai yra skirtingi. Vieni labai anksti ir, tarytum, savarankiškai išmoksta kalbėti, kitiems reikia labai daug pastangų bei ilgo, sistemingo darbo, nuolatinio kartojimo, kad įsisavintų tai, ko yra mokomi.

Kiekvienas vaikas yra savitas. Nelyginkime jį nei su kaimynų vaikais, nei su jo broliukais ar sesutėmis, tačiau ir nelaukime, jog įvyks stebuklas, ir nekalbantis vaikas prakalbės- iš karto taisyklingai ir gražiai. Taip būna tik pasakose. Kada tėvams primenama, jog reikia daugiau rūpintis vaiko kalbėjimo bei kalbos ugdymu, dažniausiai išgirstame atsakymą- užaugs ir išmoks. Į tai galima atsakyti tik taip : gal išmoks, gal tik dalinai išmoks, o gal ir neišmoks, žiūrint, kada pradėsime ugdyti vaiko kalbėjimą. Jei praleisime patį palankiausią kalbai vystytis laikotarpį – nuo vienerių iki trejų metų, nukentės ne tik vaiko kalbėjimas bei kalba, bet ir gabumai, o jei vaikas neišmoks taisyklingai kalbėti iki šešerių metų, nesusiformuos gramatinis kalbos taisyklingumas. Rašymo bei skaitymo sutrikimai mokykloje išryškės vien todėl, kad vaikas laiku neišmoko taisyklingai kalbėti.

Tad, ką reikėtų daryti, kad visi vaikai į mokyklas išeitų gebantys taisyklingai kalbėti?

Pirmiausia – stenkimės, kad vaikai pradėtų kalbėti kiek galima anksčiau. Vienerių metų jau turėtų pradėti kalbėti žodžiais, dvejų – trumpais 2-3 žodžių sakineliais. Turtinkime jų pasyvųjį ir aktyvųjį žodyną, mokykime kartoti. Jei mums rūpi vaikų ateitis, jų sėkmė mokykloje, jų profesija ir, pagaliau, jų padėtis visuomenėje, mokėkime iš jų ir pareikalauti.

Šiuolaikinis žmogus turi būti labai lankstus, kad išgyventų nuolatos agresyvėjančioje visuomenėje. Žmogus, kuris vos-ne-vos surezga sakinį,

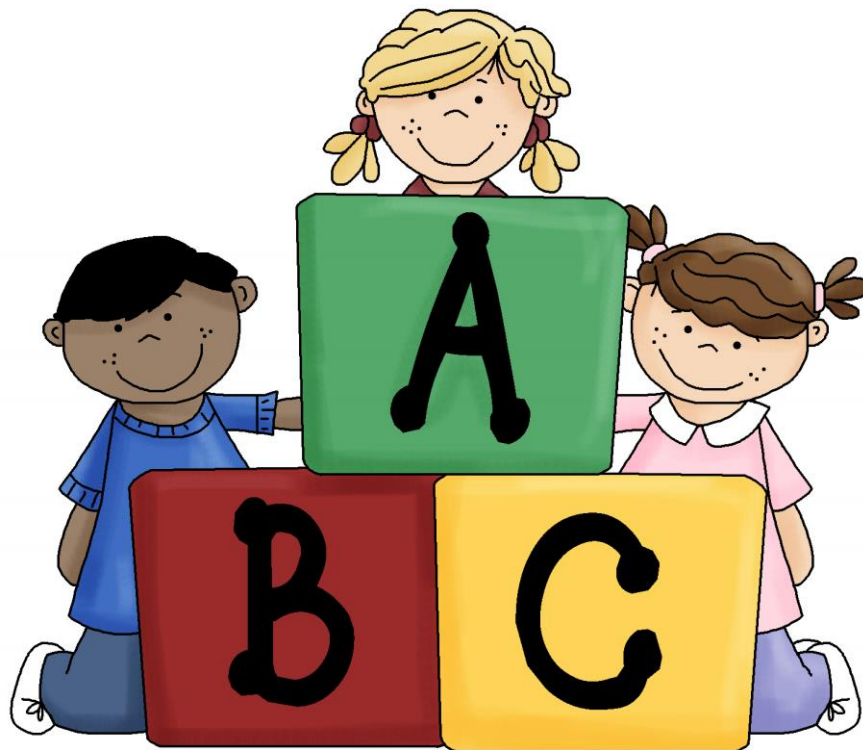
niekada negebės pakovoti dėl savo teisių, neapgins nei savęs, nei kitų. O kur viso to šaknys?

Šaknys jo kūdikystėje ir ankstyvoje vaikystėje, kada formuojasi žmogaus asmenybė su savitu charakteriu, polinkiais ir gabumais. Kai tėvai kreipiasi į logopedą pagalbos ir logopedas pradeda ją teikti, tėvai neretai galvoja, kad to ir užtenka. Tačiau ko nors vertas yra tik komandinis darbas. Vaikui įveikti kalbėjimo bei kalbos sutrikimą turi padėti visi – logopedas, tėvai, kiti šeimos nariai, pedagogai ir kt. Niekada negalima galvoti, jog išaugs ir išmoks. Kas supranta tikrąją kalbos reikšmę vaiko ateičiai – deda visas pastangas, kad vaikas anksti išmokytų kalbėti. Kas nesupranta- vėliau pjauna tai, ką pasėjo...

Apibendrinant norisi dar priminti:

- Kuo dažniau kalbėkitės su savo vaiku. Sekite jam pasakas, dainuokite lopšines, lavinkite pirštukus, mokykite trumpų, žaismingų eilėraščių;
- Kalbėdami stenkitės, kad vaikas matytų jūsų veidą, kad galėtų mėgdžioti jūsų taisyklingą tarimą. Tuo pačiu stebėkite ir vaiko veidą – ar kalbant veidas nekrypsta į kurią nors pusę, ar neiškiša liežuvio tarp dantų, ar taisyklingas dantų sąkandis...
- Pratinkite vaiką rišliai ir raiškiai pasakoti apie tai, kur buvo, ką matė, ką patyrė, kaip jaučiasi...
- Palaikykite glaudų ryšį su logopedu, namuose pakartodami, įtvirtindami tai, ką išmoko kabinete.
- Kuo daugiau skirkite laiko savo vaikui. Jei vaiko kalba vystėsi sulėtintai, jis vėliau pradėjo kalbėti, stenkitės kuo anksčiau supažindinti su raidėmis, kad iki mokyklos gebėtų jas jungti bent jau į skiemenis ar perskaityti lengvus žodelius.

- Mylėkite savo vaiką. Mylėkite ne viską darydami už jį, o mokydami viską daryti jį patį. Ugdykite jo savarankiškumą ir su priešmokyklinuku nesielkite kaip su leliuku. Atsakingiau galvokite apie savo vaiko ateitį...Sėkmės...

Paruošė:

Logopedė, Ingrida Jonynienė

2018 m.